

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
ŽUPANIJSKI / KANTONALNI SUD U MOSTARU
Broj 07 0 K 019243 21 K
Mostar, 15.11.2021. godine**

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Županijski/Kantonalni sud u Mostaru, u vijeću sastavljenom od sutkinje Daniele Dalipagić Rizvanović, kao predsjednika vijeća, sutkinja Rabije Tanović i Neri Mišetić, kao članova vijeća, i uz sudjelovanje Adise Špago kao zapisničara, u kaznenom postupku protiv optuženog Luke Barešić, zastupanog po branitelju Nenadu Gvozdić, odvjetniku iz Mostara, zbog kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. preuzetog Kaznenog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, po optužnici Županijskog tužiteljstva Hercegovačko-neretvanske županije/ Kantonalnog tužilaštva Hercegovačko-neretvanskog kantona broj T07 0 KTRZ 0025474 18 od 22.03.2021. godine, koja je potvrđena od strane suca za prethodno saslušanje ovoga suda dana 10.05.2021. godine, pa je, nakon održane javne glavne rasprave u dane 28.10.2021., 29.10.2021. i 11.11.2021. godine, na kojoj je bila prisutna županijska tužiteljica Sabina Beganović, optuženi Luka Brešić osobno i branitelj optuženog Nenad Gvozdić, odvjetnik iz Mostara, na temelju čl. 300. st. 1. Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu ZKP FBiH), donio i dana 15.11.2021. godine, u prisustvu županijske tužiteljice i branitelja, javno objavio:

P R E S U D U

Optuženi:

LUKA BAREŠIĆ, sin Ivana i majke Ruže rođene Milićević, rođen 14.11.1962. godine u mjestu Krančiči, općina Prozor-Rama, nastanjen u Mostaru na adresi Raštani bb, Krančiči bb, Prozor-Rama, po zanimanju radnik, završio osnovnu školu, oženjen, bez djece, vojsku služio 1982./1993. u Zrenjaninu i Ljubljani, neodlikovan, ne vodi se u vojnoj evidenciji, lošeg imovnog stanja, po narodnosti Hrvat, državljanin BiH i RH, JMBG 1411962153562, ranije neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak.

K r i v j e

Što je:

U vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i oružanog sukoba između Armije Republike Bosne i Hercegovine i Hrvatskog vijeća odbrane, kršeći odredbe čl. 3. st. 1. tač. a) IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, u svojstvu pripadnika vojne policije Hrvatskog vijeća odbrane, u uniformi i naoružan puškom, dana

30.06.1993. godine, prilikom masovnog kupljenja civilnog bošnjačkog stanovništva iz dijela Mostara koji je bio pod kontrolom Hrvatskog vijeća odbrane, zajedno sa drugim NN pripadnicima HVO-a, iz stana na adresi Haćemovi br. 15, pod prijetnjom izveo civila Aliju Zalihić i njegovu suprugu Rifu, te ih zajedno sa civilima Samirom Branković, Seadom Trnovac, Safetom Čišić, Mehmedalijom Čišić i Zijadom Kreso priveli u soliter u blizini medicinske škole dr. Ante Jamnicki, usput pitajući Aliju gdje su mu sinovi „jesu li otišli Aliji služiti“, pa mu je naredio da sjedne na prvu stepenicu u soliteru, te je izvršio povredu tjelesnog integriteta civila Alije Zalihić, i to tako da ga je kundakom puške snažno udario više puta u glavu, prsa i po leđima, zbog čega je Alija Zalihić krvario po stepenicama, jaukao i trpio jake fizičke bolove, radi čega je pao u nesvijest, pa ga je Barešić polio vodom i potom je ubrzo otišao sa lica mjesta u autobus odvođeci ostale civile, dok je Alija Zalihić ostao ležati na stepenicama, a uz njega je ostao jedan NN vojnik HVO-a.

Dakle, u vrijeme rata i oružanog sukoba, kršeći pravila međunarodnog prava, izvršio povredu tjelesnog integriteta civilne osobe.

Čime je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. preuzetog Kaznenog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

pa ga sud primjenom istog zakonskog propisa, kao i čl. 33., 38. st. 1., 41. st. 1, 42. i 43. preuzetog Kaznenog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije,

OSUĐUJE
NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 2 (DVIJE) GODINE

Na temelju čl. 202. st. 4. ZKP FBiH, optuženi se oslobađa plaćanja troškova kaznenog postupka iz čl. 199. st. 2. g) i h) ZKP FBiH, i to sudskog paušala i nagrade i nužnih izdataka branitelja, te isti padaju na teret proračunskih sredstava.

O b r a z l o ž e n j e

Županijsko tužiteljstvo Hercegovačko-neretvanske županije/ Kantonalno tužilaštvo Hercegovačko-neretvanskog kantona je podiglo Optužnicu broj T07 0 KTRZ 0025474 18 od 22.03.2021. godine protiv optuženog Luke Barešić zbog kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. preuzetog KZ SFRJ, koja optužnica je potvrđena od strane suca za prethodno saslušanje ovoga suda dana 10.05.2021. godine, a sve to nakon što je rješenjem Suda BiH broj S1 1 K 010404 18 Kv 2 od 04.07.2018. godine postupak prenesen na ovaj sud.

U vođenom postupku ovaj sud je za osnovu uzeo navedenu optužnicu, s tim da je sud izvršio intervenciju u činjeničnom opisu shodno utvrđenom činjeničnom stanju. Izvršena intervencija u činjeničnom opisu izvršena od strane suda, nije dovela do povrede zakonom

obveznog identiteta optužbe i presude iz čl. 295. st. 1. ZKP FBiH, kako će se to dalje obrazložiti.

U tijeku dokaznog postupka, na glavnoj raspravi izvedeni su sljedeći dokazi optužbe: ispitani su svjedoci – Samir Branković, Safeta Čišić i Sead Trnovac na ročištu za glavnu raspravu dana 28.10.2021. godine, Ibro Zalihić na ročištu za glavnu raspravu dana 29.10.2021. godine i Edin Kreso na ročištu za glavnu raspravu dana 11.11.2021. godine. Prilikom pobijanja iskaza svjedoka Seada Trnovac na glavnoj raspravi tužiteljica je svjedoku prezentirala dijelove njegovog iskaza sa zapisnika o saslušanju svjedoka Državne agencije za istrage i zaštitu-Regionalni ured Mostar broj I-16-15/3-04-1-Z-60/18 od 18.04.2018. godine (DT-1), nakon čega je zapisnik uložen u spis kao dokazni materijal, a sve u skladu sa odredbom čl. 288. st. 1. ZKP FBiH. Kako je svjedokinja Rifa Zalihić u međuvremenu preminula, što proizilazi iz izvoda iz matične knjige umrlih Matičnog ureda Konjic broj 09-10-3-178/21 od 15.02.2021. godine (DT-2), temeljem čl. 288. st. 2. ZKP FBiH na glavnoj raspravi je pročitan njen iskaz iz istrage sa zapisnika o saslušanju svjedokinje Državne agencije za istrage i zaštitu-Regionalni ured Mostar broj I-16-15/3-04-1-Z-5/18 od 17.01.2018. godine (DT-3). Kako je svjedok Zijad Kreso u međuvremenu preminuo, što proizilazi iz izvoda iz matične knjige umrlih Matičnog ureda Grada Mostara broj 04/1-10-4-329/2021 od 14.01.2021. godine (DT-4), temeljem čl. 288. st. 2. ZKP FBiH, na glavnoj raspravi su pročitan njegovi iskazi iz istrage sa zapisnika o saslušanju svjedoka Državne agencije za istrage i zaštitu-Regionalni ured Mostar broj T-6-12/3-1-04-2-Z-286/12 od 21.12.2012. godine (DT-5), broj I-16-15/3-04-1-Z-58/18 od 17.04.2018. godine (DT-6), te sa zapisnika Županijskog tužiteljstva HNŽ/ Kantonalnog tužilaštva HNK broj T07 0 KTRZ 0025474 18 od 21.09.2020. godine (DT-7).

Izvršen je uvid i čitanje u materijalnu dokumentaciju-izvedene dokaze optužbe: rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 010404 18 Kv 2 od 04.07.2018. godine (DT-8), izvod iz kaznene evidencije za Luku Barešić MUP HNŽ-Uprava policije-PU Konjic-Policijska stanica Prozor-Rama broj 02-02/4-4-03-02-149/21 od 17.02.2021. godine (DT-9), izvod iz matične knjige umrlih za Aliju Zalihić, Matični ured Mostar-Stari grad broj 04/1-II-15-3-638/2011 od 06.04.2011. godine (DT-10), Akt -podaci iz evidencije i dokumentacija Federalnog ministarstva za pitanje branitelja i invalida domovinskog rata, Sektor za pitanje evidencije iz oblasti vojne obveze broj: 07/1-03-162-1/18 od 14.02.2018. godine sa prilogom matični karton Vob-2 i jedinični karton Vob-3 za Luku Barišić (DT-11), Odluka o proglašenju ratnog stanja objavljena u „Službenom listu RBiH“ broj 7 od 20.06.1992. godine (DT-12) i Odluka o ukidanju ratnog stanja objavljena u „Službenom listu RBiH“ broj 50 od 28. prosinca 1995. godine (DT-13).

Tužiteljica je odustala od prijedloga da se izvrši ispitivanje svjedoka Mehmedalije Čišić, te je odustala je od prijedloga za izvođenje materijalnih dokaza iz optužnice- svih zapisnika o prepoznavanju, navodeći da prepoznavanje i nije trebalo da se vrši, a odustala je i od izvođenja dokaza kartona izdane osobne karte vezanog za zapisnike o prepoznavanju.

Obrana u provedenom postupku nije imala prijedloga dokaza.

U provedenom dokaznom postupku izvedeni su dokazi sadržaja kako to slijedi, a koje je sud pri donošenju odluke ocijenio pojedinačno i u međusobnoj svezi.

Iz pročitanog iskaza svjedokinje Rife Zalihić sa zapisnika o saslušanju svjedokinje Državne agencije za istrage i zaštitu-Regionalni ured Mostar broj I-16-15/3-04-1-Z-5/18 od 17.01.2018. godine (DT-3), proizilazi u relevantnim dijelovima kako slijedi. Svjedokinja

navodi da je prije rata živjela sa suprugom Alijom i sinovima Almirom, Ademom i Sanelom u Mostaru, na adresi Ulica Haćimovi broj 15. Sin Ibro se oženio pred rat i živio je u njihovoj kući koja je bila u blizini stana. Početak rata u Bosni i Hercegovini, u mjesecu aprilu 1992. godine zatekao ju je u Mostaru sa obitelji. Sin Ibro Zalihić je bio pripadnik MUP-a RBiH, kao i sin Almir, a u proljeće 1993. godine Ibro nije dolazio kući jer je bila zategnuta situacija u Mostaru između Armije R BiH i HVO-a. Dana 24.04.1993. godine pripadnici HVO-a su minirali njihovu kuću, Ibrina supruga je nekoliko dana prije miniranja kuće prešla u njihov stan. Dana 08.05.1993. godine uhapšen je njen sin Almir i zatvoren na Heliodromu 22 dana, pa je dana 30.05.1993. godine pušten iz zatvora, dok je svjedokinja bila zatvorena zajedno sa maloljetnim sinom Sanelom na Heliodromu 7 dana. Dana 09.05.1993. godine je protjerana sa ostalim bošnjačkim narodom u dio grada Mostara pod kontrolom Armije R BiH, suprug Alija Zalihić se vratio u njihov stan krajem 1993. godine kada je bio omogućen prelaz autobusima, sinovi Sanel i Almir su prešli na lijevu obalu, dok se i svjedokinja vratila u stan, tako da su u stanu ostali samo ona i suprug Alija. Dana 30.06.1993. oko 21,00 sat u njihov stan je došlo više pripadnika HVO-a, od kojih je poznavala Luku Barešić, koji je stanovao u njihovom naselju, poznavala ga je iz viđenja jer je uvijek prolazio ispred njihove zgrade, bio je tu negdje u blizini podstanar. Tada je imao oko 30 godina, krupnije građe, svjetlo smeđe kose, nosio je bijeli opasač i bio je u šarenoj uniformi. Luka je rekao da izlaze i da će ih protjerati „njihovim“. Luka je pitao Aliju gdje su ti sinovi, a Alija je odgovorio da ne zna. Tada mu je Luka rekao: „Znaćeš, znaćeš kad te dole dovedemo“. Luka Barešić je uzeo ključ od njihovog stana i zaključao ga. Dok su išli od Đikovine do solitera Luka je stalno nešto govorio Aliji, prijeteci mu i derao se na njega. Tada su pripadnici HVO-a protjerali i ostale komšije Bošnjake, i sve ih dovode u soliter kod crkve u blizini Medicinske škole. Od komšija su tada bili protjerani Branković Naza, njen muž Edhem, sin mu Samir, Trnovac Azra, Kreso Zijo, Čišić Mehmedalija sa suprugom, svi su bili u velikom strahu. Uveli su ih u podrum, tu je bilo dosta naroda sa Đikovine, Panjevine, Balinovca, Podhuma, i ostalih dijelova grada, u podrumu su se ukupno zadržali nekoliko sati. Na stubištu zgrade, iznad podruma bili su pripadnici HVO-a, Vinko Martinović, zvani „Štela“, Dubravko Pehar, zvani „Dubi“, jedan od braće Sadžak, među njima je bio i Luka Barešić, a tu je bilo još pripadnika HVO-a koje ona nije poznavala. Ubrzo je Luka Barešić prozvaio Aliju imenom i prezimenom, doslovno: „Alija Zalihiću, izlazi ovamo“. Svjedokinja je vidjela i čula Luku kako poziva Aliju, kako ga proziva sa stubišta iznad podruma. Alija je izašao iz podruma i tada je čula njegove jauke, rekao je: „Šta sam vam ja kriv“. Od tada ga više nikad nije vidjela. Narod je pričao da su čuli pucnjavu kada su Aliju izveli iz zgrade. Iz podruma su ih pripadnici HVO-a odveli ispred zgrade, te su ih uveli u jedan stan. U stanu je bilo puno naroda, tu je prenoćila, sutradan ujutro u zgradi nije bilo pripadnika HVO-a. Kada je izašla iz zgrade vidjela je više pripadnika HVO-a među kojima je prepoznala Vinka Martinovića Štelu. Nisu pronađeni posmrtni ostaci njenog supruga Alije, čula je da je njegovo tijelo ležalo u blizini solitera pored crkve.

Pročitani iskaz svjedokinje Rife Zalihić je ocijenjen u kontekstu iskaza njenog sina Ibrea Zalihić, koji je dan neposredno na glavnoj raspravi, a u kome iskazu je svjedok opisao ratne okolnosti, kao i ono što mu je u odnosu na predmetni događaj od 30.06.1993. godine i stradanju oca Alije prepričala majka, kada su se nakon kritičnog događaja sreli.

Tako taj svjedok navodi da je prije izbivanja rata bio zaposlen u Stanici javne bezbjednosti kao policijski službenik od 1982. godine, živio je u zajedničkom domaćinstvu sa ocem, majkom i trojicom mlađe braće, a od 12. mjeseca 1992. godine živjeli se u malom stanu u mostarskom naselju Đikovina, na adresi Ulica Haćemovi broj 15. U Mostaru je završio osnovnu školu i fakultet, živjeli su normalno kao i svi ostali građani, u veoma korektnim i dobrim odnosima sa svim susjedima, važili su za jednu uzoritu i poštenu i vrijednu porodicu. Svjedok navodi da je po službenoj dužnosti dolaskom rezervista 1991. godine postao komandir

Policijske stanice Luka. Do izbijanja rata u BiH dolazi 1992. godine. Do 21.10.1992. godine pripadnici policije Bošnjaci su zajedno sa Hrvatima živjeli i radili u policijskoj stanici, tada dolazi do sukoba i izbacuju se Bošnjaci iz policije u SJB Mostar i formira se Druga policijska stanica. Što se tiče ratnih dejstava, ističe da je u zajedničkoj akciji 14.06. oslobođena je lijeva obala Neretve i tad se dejstva vode i formira se ratna linija prema istočnom dijelu Bosne i Hercegovine na platou od Stoca prema Podveležju i dalje gore, prema Boračkom jezeru. Tada su u gradu Mostaru regularne vojne formacije Hrvatsko vijeće odbrane i Armija R BiH. Prvi sukobi između te dvije vojske započinju 16.10.1992. godine na području općine Prozor, a konkretno u Mostaru počinju prvi sukobi između tih vojski negdje 15.-16. travnja 1993. godine. Dana 24. travnja 1993. godine su pucali na stan u kojem je živio, a 26. travnja 1993. godine su minirali kuću u kojoj su u to vrijeme živjeli. Radi svih tih dešavanja on prelazi živjeti na istočnu stranu grada kod rodbine u naselje Mazoljice, govorio je i roditeljima da pređu jer je i njegov brat bio pripadnik MUP-a RBiH, međutim, oni kao stariji ljudi su vjerovali da s obzirom da nisu imali nikakvih vojnih obveza da neće imati nikakve probleme ostajući na zapadnoj strani grada. Svjedok je naveo da je dana 30.06.1993. godine izvedena vojna akcija od strane Armije R BiH na dijelu grada gdje se osvaja Sjeverni logor i bjelopoljska kotlina, tog dana su u jutarnjim satima bile žestoke borbe negdje do popodneva. U popodnevnim satima toga dana počinje progon, hapšenja i ubojstva bošnjačkog stanovništva u zapadnom dijelu grada od strane HVO-a. Svjedoku je majka ispričala, a potvrdili su mu i susjedi, da su ona i svjedokov otac oko 20,30 sati navedenog dana bili u maloj avliji i da su tada došli pripadnici HVO-a, da su oni uhapšeni i odvedeni iz stana, kao i ostali civili, tako zna da su odvedeni Sejo Trnovac, Azra Trnovac, Šafro Ramiz, Mehmedalija Ćišić, Samir Brankovića, Šefko Ćimić, Zijad Kreso, obitelji Kamber, Selimović, Branković i mnogi drugi. Majka mu je prepričala da su došli pripadnici HVO-a, uhapsili ih i među tim vojnicima je bio Luka Barešić, kojeg je svjedok osobno znao iz viđenja, poznato mu je da je doselio iz Prozora, a nikada nisu imali nikakvog kontakta. Kada ih Luka odvodi, dok majka zaključava stan, on joj govori da mu da ključ, jer im više neće trebati, uzima ključ i stavlja ga u džep. Odvode ih u jedan soliter kod Medicinske škole, majka od jakog straha nije zapamtila u koji su točno soliter odvedeni, ubacili su ih u podrum, stalno su odvodili i dovodili ljude. U jednom trenutku je Luka Barešić sišao na stepenice i tražio da izađe Alija Zalihić, pitao je gdje su vam sinovi, te nastavio govoreći da oni tamo pucaju na nas. Odmah ga je prilikom izvođenja na stepenicama, tvrdi svjedok da mu je rekla majka, udario i čula je njegov bolni jauk, te kako govori: „Šta sam vam ja radio?“. Majka mu je rekla da je Luka Barešić imao vojnu maskirnu uniformu i bijeli opasač, na osnovu čega je svjedok zaključio da se radilo o pripadniku Vojne policije HVO-a. Svjedok navodi da su mu neki ljudi govorili koji neće da svjedoče iz straha, te Zijo (misli na Zijada Kresu) da mu je oca ubio Luka Barešić, tijelo oca nikada nije našao, a prema njegovim informacijama koje je dobio operativno od nekih pripadnika HVO-a kada se kasnije raspitivao, tijelo je stajalo dva dana ispred solitera, pa je nakon dva dana naredeno da se baci u kontejner i zapali. Majku je nakon kritičnog dana prvi put vidio 07.09.1993. godine kada je protjerana, što su mu javili policajci putem radio-veze, pa ju je naša na punktu za prijem protjeranih u Ul. Rade Bitange, kada mu je i ispričala sve to što se dogodilo dana 30.06.1993. godine.

Na upit branitelja optuženog u unakrsnom ispitivanju, naveo je da njegovi operativni podaci o kojima priča nisu nigdje zvanično registrirani, niti opismenjeni pred nekim organom, svjedok je odgovorio da misli da je govorio o tome nekim kolegama, ali nije siguran da je takvo što evidentirano. Svjedok je naveo da je da mu je otac ubijen, osim od majke, saznao od Ćišića, Trnovaca, Brankovića, te Zijada Kreso, koji mu je potvrdio da ga Luka Barešić izveo i počeo tući, udarao ga kundakom i mlatio dok nije izdahnuo.

Ističe da kao oštećen kaznenim djelom ne postavlja imovinskopравни zahtjev u kaznenom postupku, a obeštećenje će tražiti kasnije u građanskom postupku.

Sud iskaz svjedokinje Rife Zalihić nalazi vrlo konkretnim i dosljednim, svjedokinja je jasno opisala što je vidjela i čula. Da su navodi svjedokinje Rife Zalihić potpuno pouzdani i uvjerljivi jasno je kada se taj iskaz dovede u svezu sa iskazom svjedoka Ibri Zalihić, njenog sina, koji je potvrdio da mu je majka prepričala događaj od 30.06.1993. godine onako kako to proizilazi i iz njenog iskaza. Iskaz svjedoka Ibri Zalihić kada se radi o okolnostima vezanim za smrt njegovog oca Alije, nije potkrepljen iskazom njegove majke koja je bila prisutna kritičnom događaju i koja konkretnih saznanja o smrti nema, osim da je čula da je narod pričao da su čuli pucnjavu kada su Aliju izveli iz zgrade, pa svjedok potpuno proizvoljno iznosi neka operativna i slična neprovjerljiva saznanja da je Luka Barešić ubio njegovog oca. U takvim paušalnim navodima konkretnije se referira samo kada kaže da je takva saznanja dobio od Trnovaca, Čišića i Brankovića, što je potpuno neuvjerljivo, kada se ima u vidu da su tijekom dokaznog postupka ispitani svjedoci Samir Branković, Sead Trnovac i Safeta Čišić koji su negirali bilo kakva saznanja o stradanju Alije Zalihić. Stoga, ove navode iz iskaza svjedoka Ibri Zalihić sud ocjenjuje nepouzdanim, neuvjerljivim i suprotstavljenim svim iskazima svjedoka, čak i iskazu svoje majke. Svjedok Ibri Zalihić navodi da je saznanje da je Luka Barešić izvršio ubojstvo njegovog oca Alije dobio i od Zijada Kreso, što će sud posebno analizirati pri ocjeni iskaza tog svjedoka.

Svjedoci Sead Trnovac i Samir Branković navode da su dana 30.06.1993. godine u večernjim satima pokupljeni kako oni osobno, tako i više drugih bošnjačkih civila, uključujući i one konkretno navedene u izreci presude. Svjedok Sead Trnovac je pri tome potvrdio da je u koloni doveden do Medicinske škole bio i Alija Zalihić, te da su žene u jednom soliteru uvedene u podrum, a muškarcima su naredili da rašire ruke i noge stojeći uz stepenice u soliteru, da se njemu tada „smračilo“, bio je u velikom strahu, nastojao je zaštititi malodobnog sina i ne zna od tog momenta ništa, da zna da su ih potom povelu autobusom i da Aliju više nije vidio, a ovaj svjedok je potvrdio, nakon što mu je u smislu čl. 288. st. 1. ZKP FBiH prezentiran iskaz iz istrage Državne agencije za istrage i zaštitu od 18.04.2018. godine, da je jedan od osoba koje su kupile bošnjačko stanovništvo bio vojnik HVO-a za kojeg zna da je stanovao u blizini njegove zgrade, kasnije je čuo da je iz Prozora, da je opasan i da se zove Luka, a opisao ga je kao osobu od 30 godina, visok, mršav, smeđe kose. Svjedok Samir Branković je potvrdio da su i Aliju Zalihić doveli do škole, ali da njega u autobusu kojim su ih poslije odveli nije bilo, svjedok tvrdi da njega osobno nisu uvodili u soliter, već da su ga odmah ubacili u autobus jer je tako rekao jedan od vojnika, a ostale civile su za 10-15 minuta ubacili u autobus, tako da on ne zna što je dalje bilo, niti je vezano za Aliju Zalihić išta čuo, a autobusom su ih odveli na Heliodrom, kasnije mu je Zijo (odnosi se na osobu Zijad Kreso) rekao da je jedan od vojnika HVO-a bio njihov komšija.

U navode ovih svjedoka sud nema razloga da sumnja, oni se odnose na okolnosti masovnog kupljenja bošnjačkog stanovništva i njihovog odvođenja iz domova, zatim na okolnost da je te prilike do Medicinske škole doveden i Alija Zalihić, koje okolnosti su usuglašene sa ostalim dokazima i ne postoji dokaz koji bi im bio suprotstavljen, uključujući i činjenicu da Sead Trnovac navodi da je jedan od vojnika koji su ih odvodili bio i onaj za koga je čuo da je stanovao u blizini njegove zgrade a došao je iz Prozora, a da Samir Branković navodi da mu je Zijo rekao da je jedan od vojnika HVO-a bio njihov komšija.

Da je optuženi zajedno sa drugim NN pripadnicima HVO-a pod prijetnjom iz njihovih domova izvodio bošnjačko stanovništvo proizilazi i iz iskaza svjedokinje Safete Čišić, koja je navela da su te prilike pokupljeni iz svoga doma ona i njen suprug Mehmedalija Čišić, kao i ostali civili, između ostalog i osobe navedene u izreci presude, a ta svjedokinja je kod tih radnji vojnika HVO-a direktno ukazala na identitet optuženog jer ga je poznavala kao susjeda, s tim što navodi da Luku Barešića više nije vidjela nakon kupljenja civila. Navela je da o stradanju

Alije Zalihić nije nikada ništa čula, kao niti njezin suprug Mehmedalija Čišić, Aliju je zadnji put vidjela kada su dovedeni do Medicinske škole, sjeća se da mu je kada su pokupljeni jedan od dva NN vojnika rekao da će se s njim posebno obračunati, žene su potom svedene i ostale u podrumu jednog solitera, a muškarci su izvedeni na hodnik. Okolnosti o kojima svjedokinja govori su usuglašene sa ostalim dokazima i ne postoji dokaz koji bi im bio suprotstavljen.

Svjedok-očevidac stradanja Alije Zalihić je Zijad Kreso, koji svjedok je u međuvremenu preminuo, pa su pročitana tri njegova iskaza iz istrage sa zapisnika o saslušanju svjedoka Državne agencije za istrage i zaštitu-Regionalni ured Mostar broj T-6-12/3-1-04-2-Z-286/12 od 21.12.2012. godine (DT-5), broj I-16-15/3-04-1-Z-58/18 od 17.04.2018. godine (DT-6), te sa zapisnika Županijskog tužiteljstva HNŽ/ Kantonalnog tužilaštva HNK broj T07 0 KTRZ 0025474 18 od 21.09.2020. godine (DT-7).

U sva tri iskaza ovaj svjedok suštinski isto navodi sljedeće okolnosti: da za vrijeme rata nije bio vojno angažiran, da ga je krajem mjeseca lipnja 1993. godine u večernjim satima kao i njegovu cijelu obitelj pod prijetnjom puškom izvela Vojna policija HVO-a, da je među vojnicima bio njihov komšija Luka Barešić za kojeg je od ranije znao da je vojni policajac HVO-a, a svi su imali bijele opasače. Dovedli su ih ispred zgrade gdje je bilo već dovedeno desetak susjeda, među kojima Čišić Dragi sa suprugom Safetom i njihovo dvoje djece, Alija Zalihić sa suprugom Rifom, Sejo Trnovac sa suprugom Azrom, Ethem Branković sa suprugom Nazom i njihovim sinom Samirom. Vojnici među kojima je bio i Luka Barešić su ih povelili niz Panjevinu i doveli u jedan neboder do Medicinske škole, žene su odveli u podrum, a muškarce su izveli u stubište.

Ove okolnosti nisu suprotstavljene niti jednom dokazu, svi ispitani svjedoci o ovim okolnostima suštinski isto govore, tako da sud ove okolnosti iz iskaza prihvaća kao vjerodostojne. Ovaj svjedok jasno identificira optuženog Luku Barešića kao jednog od vojnika HVO-a koji su pod prijetnjom izvodili bošnjačko stanovništvo iz njihovih domova, te koji ih je zajedno sa ostalim vojnicima doveo do jednog solitera kod Medicinske škole u Mostaru, a što je suglasno sa iskazom svjedokinje Safete Čišić, Rife Zalihić i njenog sina Ibrije Zalihić, a suglasno je i sa iskazom sina od svjedoka Zijada Kreso, Edina Kreso, dok nije suprotstavljeno onome što je naveo svjedok Samir Branković koji navodi da mu je Zijo rekao da je jedan od vojnika HVO-a bio njihov komšija, te što je naveo svjedok Sead Trnovac koji navodi da je jedan od vojnika koji su ih odvodili bio i onaj za koga je čuo da je stanovao u blizini njegove zgrade a došao je iz Prozora. Stoga sud potpuno vjerodostojnim prihvata i dio pročitanih iskaza svjedoka Zijada Kreso gdje identificira optuženog kao jednog od vojnika HVO-a koji je kritične prilike iz svojih domova pod prijetnjom kupio i izveo bošnjačke civile, koji je iz njegovog stana izveo svjedoka Zijada Kreso, kao i Aliju Zalihić i njegovu suprugu Rifu, te Samira Branković, Seada Trnovac, Safetu Čišić i Mehmedaliju Čišić, te koji ih je zajedno sa drugim vojnicima HVO-a priveo u soliter u blizini Medicinske škole „Dr. Ante Jamnicki“ u Mostaru.

Da je optuženi Luka Barešić naredio Aliji Zalihić da sjedne na prvu stepenicu u soliteru, da ga je onda kundakom puške snažno udario više puta u glavu, prsa i po leđima, zbog čega je Alija Zalihić jaukao i trpio jake fizičke bolove, radi čega je pao u nesvijest, pa ga je Barešić polio vodom pa su stepenice bile krvave i potom je ubrzo otišao sa lica mjesta u autobus odvođajući ostale civile, tu je nogom udario i vrijeđao ljude koji nisu uspjeli sjesti, dok je Alija Zalihić ostao ležati na stepenicama, a uz njega je ostao jedan NN vojnik HVO-a, s tim da su civili odvedeni sa dva autobusa, u autobusu gdje je bio svjedok s njima nije bio Luka, proizilazi iz pročitanih iskaza svjedoka Zijada Kreso, koji je kod ovih okolnosti u svim relevantnim elementima koji potkrijepljen iskazom svjedoka Edina Kreso, njegovog sina.

Važno je napomenuti da je za trajanja istrage svjedok Zijad Kreso tri puta ispitan i kod prednjih okolnosti potpuno identično govori, s tim što je iskaz Državne agencije za istrage i zaštitu broj I-16-15/3-04-1-Z-58/18 od 17.04.2018. godine (DT-6) najprecizniji, ali što ustvari ovisi, po stavu ovoga suda (kod navoda čija suština nije u kontradikciji, već je zadržala slijed i konzistentnost), o postavljenim pitanjima i obimu interesovanja ispitivača.

U prvom pročitanim iskazu svjedoka Zijada Kreso (DT-5) u odnosu na okolnosti stradanja Alije Zalihić, odnosno, konkretno vezano za smrtnu posljedicu za koju optužnica tvrdi da je oštećenom prouzrokovao optuženi udarcima koje mu je zadavao, svjedok navodi: „On je (odnosi se na Aliju Zalihić) jaukao i odjednom je prestao jaukati. Ja mislim da je tada Alija od udaraca preminuo. Pored Luke je stajao jedan vojnik HVO-a, koliko ja znam stanuje u Mostaru kod groblja Masline. Donijeli su kantu vode. Stepenice su bile krvave. Nas su držali još desetak minuta. Nas izvode iz solitera. Alija je ostao ležati na stepenicama. Pored Alije je ostao gore spomenuti vojnik, a Luka je izašao s nama van solitera.“

U drugom pročitanim iskazu svjedok Zijad Kreso (DT-6) u odnosu na iste okolnosti, svjedok navodi: „Alija je jaukao i odjednom je prestao jaukati. Pored Luke je stajao gore navedeni vojnik HVO-a, koji je stanovao pored groblja masline. Luka je posuo vodom iz kante Aliju Zalihića. Stepenice su bile sve krvave. Nas su držali još desetak minuta. Luka nas izvodi iz nebodera. Alija je ostao ležati na stepenicama. Pored Alije je ostao gore spomenuti vojnik koji je stanovao u blizini groblja Masline. Ubrzo su vojnici HVO-a dovezli jedan autobus i Luka nas uvodi u isti.“

Prema tome, u prva dva iskaza svjedok ne iskazuje, odnosno ne iskazuje sa sigurnošću, da je tada Alija Zalihić uslijed udaraca koje mu je zadavo optuženi i preminuo, što je za sud i logično kada se ima u vidu da je svjedok zajedno sa ostalim civilima ubrzo odveden (svjedok to definiše navodeći za desetak minuta), s njima je otišao i optuženi uvodeći ostale civile u autobus, dok je Alija ostao ležati, a uz njega je ostao jedan NN vojnik HVO-a.

Vidljivo je da se svjedok Zijad Kreso u prvom iskazu (DT-5) izjašnjava da misli da je Alija tada preminuo, što znači ne iskazuje sa sigurnošću takve navode, a u drugom najpreciznijem iskazu (DT-6) uopće ne iskazuje ništa vezano za smrt Alijinu. Prvi put, svjedok Zijad Kreso pri ispitivanju u Županijskom tužiteljstvu HNŽ dana 21.09.2020. godine (DT-7) iskazuje da je tada vidio da je Alija Zalihić mrtav, navodeći da je siguran da je tada ubijen, ali ne iskazuje niti objašnjava na osnovu čega je zaključio da je Alija baš tada bio mrtav i kako je to on pri danim okolnostima mogao biti siguran, i na koncu zašto je siguran da usmrćivanje Alije Zalihić nije poduzeo neko drugi onda kada je Luka Barešić bio s civilima u autobusu ili čak i kasnije. Prema tome, ovaj iskaz, posebno u situaciji kada se taj svjedok u odnosu na sve ove odlučne činjenice zbog smrti više ne može ispitati, u dijelu koji se odnosi na smrt Alije Zalihić ne može se prihvatiti pouzdanim niti uvjerljivim, budući da svjedok u svojim iskazima ne navodi, jer to objektivno prema kronologiji događaja i ne može znati, što se dalje dešava sa optuženim, a niti navodi što se dalje događa sa Alijom Zalihić. U vremenu dok je Alija Zalihić izgubio svijest i ostao ležeći kraće vrijeme kojem je svjedok mogao svjedočiti, ne može bez velike sumnje dovesti do zaključka da je u trenutku kada Alija Zalihić leži na tlu bez svijesti bio i mrtav, a ostaje nepremostivi nedostatak u daljem slijedu dokazanih činjenica što se dalje dešava sa Alijom, posebno, kod činjenice kad i njegova supruga i sin tvrde da njegovo tijelo nikada nije pronađeno.

Za trajanja dokaznog postupka neočekivano se pojavio svjedok koji je ustvrdio da zna sve o predmetnom događaju. Uspostavilo se da se radi o Edinu Kreso, sinu umrlog svjedoka Zijada Kreso, pa je tužiteljica na jednom od ročišta koja su uslijedila predložila ispitivanje toga svjedoka. Taj prijedlog je sud prihvatio, unatoč prigovoru obrane da taj svjedok nije predložen

u predmetnoj optužnici, koji prigovor sud nije prihvatio jer se u optužnici predlažu dokazi koji potkrepljuju osnovanu sumnju, a što ne znači da tužitelj u dokaznom postupku ne može predlagati druge dokaze, posebno u ovoj situaciji kada tužiteljica očigledno za trajanja istrage nije znala za ovoga svjedoka.

Stoga, sud je pročitane iskaze svjedoka Zijada Kreso ocijenio i u kontekstu iskaza njegovog sina Edina Kreso, koji je dan neposredno na glavnoj raspravi, a u kome iskazu je svjedok u odnosu na predmetni događaj od 30.06.1993. godine iznio kako ono čemu je sam bio očevidac, tako i ono što mu je poznato iz razgovora sa ocem nakon tog događaja.

Tako svjedok Edin Kreso prvo pojašnjava zašto tek sada daje iskaz, pa navodi da se pojavio na ovoj raspravi nakon smrti svoga oca, da dok je trajala istraga otac mu nije dao da se upliće u to jer se oženio mlad sa sedamnaest godina, dobio dijete, kćerku koja ima već 24 godine, otac je uvijek govorio: „Nećeš, ja ću to riješiti“, govorio je i: „da mi je samo doživiti da ga zatvorim pa da ja umrem“, svjedoku nije dao da se petlja radi obitelji. Njemu je u 2018. godini, kada je vidio kako se otac trese kada je vidio Luku Barešić prekipjelo i otišao je u SIPU u Mostar, sa izvjesnim inspektorom Salkom je razgovarao oko 40 minuta, ali nije sastavljen zapisnik, jer se otac protivio da on bude svjedok.

Ove razloge zašto se Edin Kreso tek sada pojavljuje kao svjedok sud prihvaća uvjerljivim, posebno kada je vidljivo da je njegov otac, svjedok Zijad Kreso, na dva zapisnika u istrazi iz 2012. (DT-5) i iz 2018. godine (DT-6) tražio da u daljem postupku svjedoči kao zaštićeni svjedok zbog straha za svoju sigurnost i sigurnost svoje obitelji, te se tek u 2020. godine (DT-7) izjasnio takve mjere zaštite više ne traži.

Svjedok Edin Kreso dalje govori o događaju dana 30.06.1993. godini, kada je pred mrak svjedok bio sa roditeljima i dvoje braće, kada je krenulo kupljenje muslimana od strane vojnika HVO-a. Među vojnicima HVO-a je bio Luka Barešić, koga poznaje dvije-tri godine prije rata kada su on i žena mu došli kao podstanari u Pere Vranjčića i družili su se sa Jozom i Zorom Maj, to su svjedokovi susjedi, dijelila ih je samo ograda, pa svjedok na glavnoj raspravi pokazuje na optuženog potvrđujući da je to Luka Barešić o kome govori. Sjeća se da je među vojnicima koji su kupili njega i njegovu obitelj bio i Luka Barešić, tada je njegovom ocu pod prijetnjom puškom naređeno: „Zijo polazi Kreso“, njegov otac je uzeo brata od tri godine, zamotao ga u deku i sišli su pred zgradu, komšija Galić je uperio pušku i svjedoku rekao: „Samo mrdni, upucat ću te“. Došli su do druge zgrade gdje su bili Kadrići, Trnovci, Safija, pa su tako krenuli od svjedokove zgrade do zgrade Ibri Zalihić, gdje su ih počeli gurati na cestu, to je radio Luka i taj Galić. Kupili su ljude, nekima nisu dali ni majicu da uzmu, sve to pamti dobro i ako je tada bio „klinjo“, pa tako pamti da su dalje pokupljeni Samir Branković i njegovi roditelji, pokupili su i Čišić Ačkara i Safetu, Aliju i Rifu, vidio je da nose tašne, pustio ih valjda, jednu torbicu su nosili, pokupili su oko osam familija koliko je bilo, bilo je ostalo još muslimana koji su bili u HVO-u, ali ih niko nije dirao, znao je da su bili u HVO-u, nije im niko išao na vrata. Krenuli su iz tog naselja Đikovina prema naselju Panjevina u koloni, Alija je zadnji bio, pošto su oni bili malo stariji ljudi. Već na Panjevini Luka počinje pitati Aliju „gdje su ti sinovi“ i stalno ga provocirati. Prije dolaska pred Medicinsku školu ima prolaz igralište, prolaze kroz igralište i tačno preko puta je soliter. Ispred tog solitera su bili složeni balvani i na njima vreće, blizu je bio Bulevar i snajper od tamo, muške su razdvojili u hodnik, a žene, djeca i stariji u podrum, ulazi se u soliter prva lijevo i niz stranu podrum. Svjedokov otac je dao mlađeg brata majci, drugi brat je bio pored njih, svjedoku je tada 14 godina, „već ono okoprčan“, poznavao je neke od momaka iz HVO-a i valjali su mu u ratu, dosta ga je znala 4. bojna, pa je uvijek gledao sa stepenica iz podruma ne bi li nekog od tih poznatih vidio, i u jednom momentu čuo je jauke, pa ga je majka povukla za ruku. Prije toga iz podruma su izveli i Sadika Trnovac, to je momak koji je oko godinu stariji od svjedoka, ali je malo izgledao širi,

i to dijete su izveli odozdo i rekli: „i ti, i ti, i ti“, njegova majka Azra Trnovac se raskrivila i rekla: „Nemojte mi on je dijete, evo što ste mi muža, nemojte mi on je dijete“, ali su odveli i Sadika. Kada je čuo jauke, svjedok se uz stepenice počeo penjati. Sa stepenica je svjedok vidio da Luka Barešić udara Aliju puškom, svjedok nije gledao cijeli događaj jer ga je majka povlačila dolje, pored Alije je gore bio svjedokov otac, Alija je jaukao i to je trajalo 10-ak minuta, čuo je: „Gdje su sinovi, gdje su sinovi Alija, Alija“, a onda čuje oko 10-15 minuta muk. Tada vojnici i njegovog oca, a i druge zarobljenike iz podruma izvode kroz drugi prolaz, preko balkona jednog stana u zgradi, otac je odveden na Heliodrom, a svjedok, majka i braća su se vratili svojoj kući. Svjedok je naveo da nije gledao dio događaja kada su se prestali čuti Alijini jauci, gledao je samo jedan dio dok ga Luka Barešić udara, a dok je on gledao vidio je da Luka Aliji zadaje udarce po leđima. Osim Luke bio je još jedan vojnik HVO-a, izvjesni Galić, dok je svjedok gledao on nije udarao Aliju. Dok je gledao kako Luka udara Aliju vidio je kako se ovaj presavija od bolova, ali ne može potvrditi da je vidio neke druge ozljede. Svjedok je naveo da je o ovome događaju pričao s ocem Zijadom kada je izašao iz zarobljeništva, tada je ocu ispričao ono što je on čuo od nekih muslimana u HVO-u, a to je da je odmah sutradan ujutro saznao da je Alija ubijen, tada je njegov otac rekao: „Luka ubi Aliju, izdahnu pored mene“, a na upit branitelja u unakrsnom ispitivanju naveo je da je on ustvari rekao svom ocu da je Alija umro, i to izjašnjavajući se ne pitanje branitelja na sljedeći način: “Jesam, reko sam ocu, sve i šta se desilo na kraju ocu kako je ubijen i kako su otale odnijeli tijelo”.

Iskaz svjedoka Edina Kreso ocjenjen sam za sebe sud nalazi uvjerljivim kada govori o okolnostima koje je osobno vidio i čuo, kako u odnosu na činjenicu izvođenja bošnjačkih civila iz njihovih domova, njihovog odvođenja u soliter kod Medicinske škole, tako i u odnosu na okolnosti je da je vidio da Luka Barešić udarao Aliju Zalihić kundakom puške i čuo da ovaj jauče uslijed bolova. U tim dijelovima, sud nalazi, suprotno navodima branitelja u završnoj riječi da ovaj svjedok „fantazira“, da je iskaz ovoga svjedoka veoma precizno iznesen, s logičnim slijedom, a usuglašeno onome što o kritičnom događaju govori i svjedok Zijad Kreso, Rifa Zalihić, a kod nekih općih okolnosti izvođenja bošnjačkog stanovništva i ostali ispitani svjedoci. To što je ovaj svjedok dao preciznije navode u odnosu na svoga oca, čemu prigovara u završnoj riječi branitelj optuženog navodeći „odjednom sin zna bolje od oca što je bilo“, ne govori o neuvjerljivosti niti jednog od ta dva iskaza u ovim okolnostima koje sud nalazi utvrđenim, već je to potpuno očekivano kada se ima u vidu da je svjedok Edin Kreso neposredno ispitan na glavnoj raspravi, dakle, postavljana su mu pitanja direktno, unakrsno i od strane suda, pa je onda logično da će svjedok šire iznijeti svoj iskaz u odnosu na iskaze iz istrage njegovog oca čiji obim ovisi od pitanja postavljenih od ispitivača. Također, to što svjedok navodi da je u kritično vrijeme imao 14 godina, apsolutno za sud ne znači da tada nije mogao registrirati događaj kako tvrdi branitelj, jer svjedok vrlo precizno opisuje događaje navodeći i detalje, a sve posebno kada se ima u vidu da svjedok navodi da je sa 17 godina već zasnovao obitelj i dobio dijete, pri tom ovaj svjedok razložno sudu objašnjava da je taj cijeli događaj na njega ostavio traga i da mu je ostavio traumu za cijeli život.

Međutim, uvjerenje ovoga svjedoka da je uslijed radnji Luke Barešić nastala smrtna posljedica za Aliju Zalihić, očigledno proističe iz nekih potpuno neobjektiviziranih priča, koje ne proizilaze iz dokaza izvedenih u konkretnom postupku, tako što svjedok navodi da je to „čuo od nekih muslimana u HVO-u“, pri tome čak niti takve priče ne sadrže objašnjenje u kojem trenutku i na koncu kako je Alija ubijen, pa ovakve proizvoljne i neproverene navode svjedoka sud ne prihvaća uvjerljivim.

U odnosu na navode tri svjedoka Ibri Zalihić, Zijada Kreso u zadnjem iskazu danom u tužiteljstvu i Edina Kreso, kada govore o smrti koju je navodno svojim radnjama Aliji Zalihić izazvao optuženi, vidljivo je prema njihovim navodima da su oni međusobno o tome

razgovarali, te da su se onda očigledno međusobno uvjerali o nečemu što su iz neprovjerenih izvora čuli (koji se pri tom niti ne iznose pred sudom). Svjedok Ibro Zalihić govori o nekim operativnim podacima koje je čuo od nekih ljudi, a pri tom ne objektivizira da je barem takve sumnje ikada do glavne rasprave (kada je navodno siguran u takvo što) u propisanoj formi iznio pred nekim nadležnim istražnim organom. Navodi da je saznanja dobio i od od Trnovaca, Čišića i Brankovića, što se nije pokazalo točnim, kada se ima u vidu da su tijekom dokaznog postupka ispitani Samir Branković, Sead Trnovac i Safeta Čišić koji su negirali bilo kakva saznanja o stradanju Alije Zalihić. Svjedok Ibro Zalihić tvrdi da je saznanja dobio i od Zijada Kreso. Svjedok Zijad Kreso u odnosu na ove okolnosti smrti Alije Zalihić, kako je sud već obrazložio, i sam nema pouzdane podatke, pa onda logično nešto pouzdano nije mogao prenjeti niti Ibri Zalihić, a očigledno je da uvjerenje da je Alija Zalihić smrtno stradao uslijed radnji optuženog Zijad Kreso dobiva nakon razgovora sa svojim sinom Edinom Kreso, koji je na glavnoj raspravi jasno naveo da je on svome ocu rekao da je Alija smrtno stradao, a pri tome Edin takve podatke dobiva kako se izjašnjava „od nekih muslimana u HVO-u“.

Kada bi sud namjeravao prihvatiti ovakve proizvoljne i neprovjerene navode koji ne mogu biti osnov za zasnivanje pouzdanih zaključaka o odlučnim činjenicama, onda bi opet njima mogao suprotstaviti iskaz svjedokinje Rife Zalihić, koji sud ne nalazi spornim niti u jednom dijelu, a koja vezano za smrt svoga supruga isto navodi priče kakve je ona čula, i to da je narod pričao da su čuli pucnjavu kada su Aliju izveli iz zgrade (pri tome i ona i svjedok Ibro Zalihić navode da su čuli da je tijelo stajalo dva dana ispred solitera, a radnje je optuženi dokazano činio u unutrašnjosti solitera), a pri tome niti iz jednog dokaza ne proizilazi da je optuženi pucao, niti mu se uopće takvo što stavlja na teret.

Stoga, sud ističe da neprovjerene priče i navodi, bez uporišta u dokazima ne mogu biti nikakav osnov za izvođenje zaključaka suda o odlučnim činjenicama, jer sud svoje zaključke može izvesti samo iz konkretnih dokaza izvedenih na glavnoj raspravi.

Da je optuženi Luka Barešić naredio Aliji Zalihić da sjedne na prvu stepenicu u soliteru, da ga je onda kundakom puške udarao više puta u glavu, prsa i po leđima, zbog čega je Alija Zalihić jaukao i odjednom prestao jaukati i ostao ležeći na tlu, da ga je optuženi polio vodom i da je bilo krvi po stepenicama, a onda da su za oko 10-ak minuta sve civile uključujući i svjedoka Zijada Kreso odveli iz solitera i tada je i optuženi otišao sa lica mjesta u autobus odvođeci ostale civile, dok je Alija Zalihić ostao ležati na stepenicama, a uz njega je ostao jedan NN vojnik HVO-a, proizilazi iz pročitanih iskaza svjedoka Zijada Kreso, koji navodi iskaza su potkrijepljeni u svim prednjim relevantnim elementima onom što navodi da je osobno čuo i vidio kritične prilike svjedok Edin Kreso. Ovi navodi iskaza za sud su potpuno uvjerljivi, kod činjenice da se takvi navodi suštinski zadržavaju kroz sva tri iskaza ovoga svjedoka u istrazi, oni su usuglašeni onome što o stradanju Alije Zalihić u svome iskazu navodi njegova supruga- svjedokinja Rifa Zalihić, prema tome, ove okolnosti iz iskaza svjedoka Zijada Kreso, sud prihvaća potpuno točnim.

Stoga, iz iskaza iz istrage svjedokinje Rife Zalihić, koji je pročitani u smislu čl. 288. st. 2. ZKP FBiH, a potkrijepljen iskazom svjedoka Ibri Zalihić danim neposredno na glavnoj raspravi, te temeljem istog članka pročitani tri iskaza iz istrage svjedoka Zijada Kreso, koji je potkrijepljen iskazom svjedoka Edina Kreso također danim neposredno na glavnoj raspravi, nedvojbeno proizilazi da je dana 30.06.1993. godine vršeno masovno kupljenje civilnog bošnjačkog stanovništva iz dijela Mostara koji je bio pod kontrolom Hrvatskog vijeća odbrane, da je optuženi Luka Barešić zajedno sa drugim NN pripadnicima HVO-a, iz stana na adresi Haćemovi br. 15, pod prijetnjom izveo civila Aliju Zalihić i njegovu suprugu Rifu, te da su ih

zajedno sa civilima Samirom Branković, Seadom Trnovac, Safetom Čišić, Mehmedalijom Čišić i Zijadom Kreso priveli u soliter u blizini Medicinske škole dr. Ante Jamnicki. Da je optuženi zajedno sa drugim NN pripadnicima HVO-a kupio bošnjačko stanovništvo proizilazi i iz iskaza svjedokinje Safete Čišić, koja je navela da su te prilike pokupljeni iz svoga doma ona i njen suprug Mehmedalija Čišić, kao i ostali civili, između ostalog i osobe navedene u izreci presude, a ta svjedokinja je kod tih radnji vojnika HVO-a direktno ukazala na identitet optuženog jer ga je poznavala kao susjeda. Da je bošnjačko stanovništvo kupljeno od strane pripadnika HVO-a, proizilazi i iz iskaza svjedoka Seada Trnovac i Samira Branković, a pokupljeni su kako oni osobno, tako i više drugih civila uključujući i one konkretno navedene u izreci presude. Svjedok Sead Trnovac je pri tome potvrdio da je u koloni doveden do škole i Alija Zalihić, te da su žene u jednom soliteru uvedene u podrum, a muškarcima su naredili da rašire ruke i noge stojeći uz stepenice u soliteru, da se njemu tada „smračilo“, bio je u velikom strahu, nastojao je zaštititi malodobnog sina i ne zna od tog momenta ništa, da zna da su ih potom povelu autobusom i da Aliju više nije vidio, a ovaj svjedok je potvrdio, nakon što mu je u smislu čl. 288. st. 1. ZKP FBiH prezentiran iskaz iz istrage Državne agencije za istrage i zaštitu od 18.04.2018. godine, da je jedan od osoba koje su kupile bošnjačko stanovništvo bio vojnik HVO-a za kojeg zna da je stanovao u blizini njegove zgrade, kasnije je čuo da je iz Prozora, da je opasan i da se zove Luka, a opisao ga je kao osobu od 30 godina, visok, mršav, smeđe kose. Svjedok Samir Branković je potvrdio da su i Aliju Zalihić doveli do škole, ali da njega u autobusu kojim su ih poslije odveli nije bilo, svjedok tvrdi da njega osobno nisu uveli u soliter, već da su ga odmah ubacili u autobus jer je tako rekao jedan od vojnika, a ostale civile su za 10-15 minuta ubacili u autobus, tako da on ne zna što je dalje bilo, niti je vezano za Aliju Zalihić išta čuo, a autobusom su ih odveli na Heliostrom, kasnije mu je Zijo (odnosi se na osobu Zijad Kreso) rekao da je jedan od vojnika HVO-a bio njihov komšija.

Da je usput Luka Barešić pitao Aliju gdje su mu sinovi „jesu li otišli Aliji služiti“, proizilazi iz pročitanih iskaza svjedoka Zijada Kreso, kao i iz iskaza svjedoka Edina Kreso koji navodi da je usput Luka Barešić stalno nešto provocirao Aliju, a to je potkrijepljeno pročitanim iskazom svjedokinje Rife Zalihić koja navodi i da je optuženi pitao Aliju Zalihić gdje su mu sinovi, a kada je ovaj odgovorio da ne zna, optuženi mu je rekao; „Znaćeš, znaćeš, kad te dole dovedemo“, a ta okolnost je potkrijepljena iskazom neposredno ispitanog svjedoka Ibne Zalihić, dakle, svi ovi svjedoci ovu okolnost suštinski potvrđuju.

Da je optuženi Luka Barešić naredio Aliji Zalihić da sjedne na prvu stepenicu u soliteru, da ga je onda kundakom puške snažno udario više puta u glavu, prsa i po leđima, zbog čega je Alija Zalihić krvario po stepenicama, jaukao i trpio jake fizičke bolove, radi čega je pao u nesvijest, pa ga je Barešić polio vodom i potom je ubrzo otišao sa lica mjesta u autobus odvozeći ostale civile, dok je Alija Zalihić ostao ležati na stepenicama, a uz njega je ostao jedan NN vojnik HVO-a, proizilazi iz pročitanih iskaza svjedoka Zijada Kreso, koji su potkrijepljeni u svim relevantnim elementima iskazom svjedoka Edina Kreso, a potkrijepljeno je iskazom svjedokinje Rife Zalihić.

Iz ovih okolnosti koje su nedovoljno utvrđene sud nalazi da je optuženi kritične prilike izvršio povredu tjelesnog integriteta Alije Zalihić, udarajući ga snažnom kundakom puške više puta u glavu, prsa i po leđima, zbog čega je Alija Zalihić krvario po stepenicama, jaukao i trpio jake fizičke bolove, radi čega je pao u nesvijest.

Predmetnom optužnicom se optuženom, u dijelu gdje se opisuje kritični događaj u soliteru, stavlja na teret: „...pa mu je naredio da sjedne na prvu stepenicu ispred solitera, nakon čega ga je kundakom puške snažno udario više puta u glavu, prsa i po leđima, zbog čega je Alija Zalihić jaučući i trepeći jake bolove pao u nesvijest, a on ga je polijevao vodom, pa htijući

ga lišiti života, ponovno nastavio tući toliko jako da su stepenice bile krvave, a Alija je u jednom momentu prestao jaukati i ostao je nepomično ležeći na stepenicama, na koji način ga je usmrtio.“

Kako je to vidljivo, u optužnici se slijedom tvrdnje da radnje udaranja koje poduzima optuženi znače i smrtnu posljedicu za oštećenog Aliju Zalihić, navodi da je nakon što optuženi kundakom puške snažno udario više puta u glavu, prsa i po leđima Aliju Zalihić, zbog čega je on jaučući i trpeći jake bolove pao u nesvijest, pa da je onda optuženi njega polijevao vodom, i ako iz iskaza svjedoka Zijada Kreso koji je jedini gledao cijeli događaj vidljivo da on tvrdi da je optuženi jednom Aliju polio vodom, a potom se u optužnici tvrdi da ga je ponovno nastavio tući toliko jako da su stepenice bile krvave, a Alija je u jednom momentu prestao jaukati i ostao je nepomično ležeći na stepenicama, i ako okolnost da bi optuženi nakon što je Alija pao u nesvijest istog ponovno udario ne proizilazi niti iz iskaza očevidca Zijada Kreso, a niti iz ijednog drugog izvedenog dokaza.

Predmetnom optužnicom optuženom je, dakle, stavljeno na teret da je udario Aliju Zalihić hitijući ga lišiti života, na koji način ga je usmrtio.

Obrana problematizira uopće činjenicu smrti Alije Zalihić, tvrdeći da s obzirom da se ne zna njegovo mjesto ukopa (što je točno jer njegova supruga i sin navode da tijelo oštećenog nikada nije nađeno), nije niti mogao biti izdan izvadak iz matične knjige umrlih Matičnog ureda Grada Mostara broj 09-10-3-178/21 od 15.02.2021. godine (DT-10) po kome je Alija Zalihić umro dana 30.06.1993. godine bez naznačenog vremena.

Sud se ne bi upuštao u ovakvu analizu činjenica proisteklih iz navedene javne isprave kada u konkretnom postupku nisu pruženi konkretni dokazi koji bi dopustili takvo što, jer su izvođeni dokazi samo u obimu koji se odnose na predmet optuženja-radnje optuženog Luke Barešić, a ne u odnosu na činjenicu da li je Alija Zalihić uistinu smrtno stradao toga dana. Ali ono što je za sud bitno je da li je dokazano da je Alija Zalihić umro uslijed udaraca koje je prema njemu izvršio optuženi, dakle, da li postoje dokazi o uzročno-posljedičnoj vezi između radnji optuženog i smrti oštećenog Alije Zalihić. Po stavu suda, takva veza nije dokazana izvan razumne sumnje.

Sud je već naprijed djelomično obrazložio kod ocjene pojedinačnih dokaza okolnosti vezano za navode optužnice o smrti Alije Zalihić, a sad će se i sumirano iznijeti. Svjedok očevidac Zijad Kreso, koji je u međuvremenu preminuo prema podacima iz izvotka iz matične knjige umrlih Matičnog ureda Grada Mostara broj 04/1-10-4-329/2021 od 14.01.2021. godine (DT-4), te stoga nije mogao biti ispitan neposredno na glavnom pretresu, već su njegova tri iskaza iz istrage pročitana, u prvom iskazu sačinjenom od Državne agencije za istrage i zaštitu od 21.12.2012. godine je u odnosu na okolnosti nastale posljedice za Aliju Zalihić naveo: „On je (odnosi se na Aliju Zalihić) jaukao i odjednom je prestao jaukati. Ja mislim da je tada Alija od udaraca preminuo. Pored Luke je stajao jedan vojnik HVO-a, koliko ja znam stanuje u Mostaru kod groblja Masline. Donijeli su kantu vode. Stepenice su bile krvave. Nas su držali još desetak minuta. Nas izvode iz solitera. Alija je ostao ležati na stepenicama. Pored Alije je ostao gore spomenuti vojnik, a Luka je izašao s nama van solitera.“ U odnosu na iste okolnosti svjedok u drugom iskazu istog organa od 17.04.2018. godine : „Alija je jaukao i odjednom je prestao jaukati. Pored Luke je stajao gore navedeni vojnik HVO-a, koji je stanovao pored groblja masline. Luka je posuo vodom iz kante Aliju Zalihića. Stepenice su bile sve krvave. Nas su držali još desetak minuta. Luka nas izvodi iz nebodera. Alija je ostao ležati na stepenicama. Pored Alije je ostao gore spomenuti vojnik koji je stanovao u blizina groblja Masline. Ubrzo su vojnici HVO-a dovezli jedan autobus i Luka nas uvodi u isti.“

Prema tome, u prva dva iskaza svjedok ne iskazuje, odnosno ne iskazuje sa sigurnošću da je tada Alija Zalihić uslijed premlaćivanja koje je pretrpio od radnji optuženog i preminuo, što je za sud i logično kada se ima u vidu da je svjedok zajedno sa ostalim civilima ubrzo odveden (svjedok to definira navodeći za desetak minuta), s njima je otišao i optuženi, dok je Alija ostao ležati, a uz njega je ostao jedan NN vojnik HVO-a.

Prvi put, svjedok iskazuje pri ispitivanju u Županijskom tužiteljstvu HNŽ dana 21.09.2020. godine da je tada vidio da je Alija Zalihić mrtav, navodeći da je siguran da je tada ubijen, ali ne iskazuje niti objašnjava na osnovu čega je zaključio da je Alija baš tada bio mrtav. Ovakav potpuno proizvoljan navod, koji se ne može dalje ispitati jer je svjedok mrtav, ne može biti nikakav osnov za pouzdan zaključak suda da postoji veza između radnji optuženog i smrtno posljedice oštećenog. Ovo posebno kad iz iskaza svjedoka Edina Kreso, sina Zijada Kreso, proizilazi da je on ustvari svome ocu rekao da je Alija tada umro jer je to saznao od nekih „muslimana u HVO-u“ (što je po sebi kao navod neodredivo i neproverljivo), pri tome u zadnjem iskazu svjedok Zijad Kreso ne daje nikakve argumente za zaključak da je Alija tada sigurno umro. I ako za činjenicu da je Alija Zalihić umro toga dana postoji javna isprava u vidu izvoda iz matične knjige umrlih u kojoj se pri tome ne navodi točno vrijeme smrti u tome danu, ostaje dvojbeno ono što je na koncu i relevantno za ovaj postupak, što je prouzročilo njegovu smrt, da li radnje optuženog koji je nakon što je oštećeni izgubio svijest ubrzo otišao odvođajući ostale civile u autobus i što uopće optuženi radi nakon tog trenutka do koga sežu dokazi. Sa lica mjesta otišao je i očevidac Zijad Kreso, koji stoga ne može iskazati daljni tijek događaja u smislu što se dešavalo s Alijom, da li je smrt Alije možda posljedica radnje nekog drugog vojnika HVO-a, posebno pri činjenici da i svjedok Zijad Kreso potvrđuje da je uz Aliju ostao jedan NN vojnik HVO-a. Svjedok Edin Kreso koji kaže da je on svome ocu Zijadu rekao da je Alija te prilike umro saznajući to od nekih vojnika „muslimana iz HVO-a“, tvrdeći da je on svom ocu sve ispričao šta se desilo na kraju, kako je Alija ubijen i kako su odatle odnijeli njegovo tijelo, očigledno time osim što je jasno vidljivo da je Edin Kreso utjecao na stavove svoga oca, opet ne razjašnjava pouzdano kako je Alija umro, niti precizno navodi u kojem trenutku toga dana je Alija umro, niti to objektivno s obzirom na ono što je on vidio, čuo i saznao (a kako to iznosi na glavnoj raspravi) može pouzdano znati.

Nedvojbeno je da je oštećeni Alija Zalihić nakon udaraca od strane optuženog izgubio svijest i da je pao na tlo, te da se nije micao u relativno kratkom vremenu koliko su se svi ostali civili pa i svjedoci zadržali na tom mjestu, ali je sud ostao u sumnji da je uslijed udaraca koje je prema njemu vršio optuženi, oštećeni i preminuo, jer je prekinut kontinuitet u dokazima između takvih radnji optuženog i posljedice u vidu smrti, pa je objektivno usmrćivanje oštećenog mogao poduzeti neko drugi, odnosno, neka i nečija druga radnja je mogla biti uzrok smrti oštećenog.

Odredbom čl. 3. st. 2. Zakona o kaznenom postupku FBiH je određeno da sud sumnju u pogledu činjenica koje čine obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe kaznenog zakonodavstva, rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog, pa je sud ostavši u sumnji u odnosu na okolnost da su radnje optuženog izazvale smrt oštećenog, presudom utvrdio ono što je utvrđeno bez ikakve sumnje, a to je da je optuženi kritične prilike izvršio povredu tjelesnog integriteta optuženog.

Sud stoga nedvojbeno nalazi utvrđenim da je svojim radnjama optuženi Luka Barešić kritične prilike izvršio povredu tjelesnog integriteta oštećenog Alije Zalihić.

Ovakvo utvrđenje suda je neminovno povuklo za sobom nužnost da sud izvrši intervenciju u činjeničnom opisu, čemu je prilagođen i pravni opis, uslijed čega nije došlo do povrede identiteta optužbe i presude jer se presuda odnosi na isti događaj kakav tretira

optužnica, a intervencija je učinjena u korist optuženog, tako što je sud, u okviru iste odredbe blanketnog međunarodnog pravnog propisa i istog kaznenog djela, shodno utvrđenim činjenicama umanjio kriminalnu količinu radnji optuženog u odnosu na one za koje se optuženi teretio predmetnom optužnicom.

Tako je sud, umjesto dijela navoda optužnice: „...nakon čega ga je kundakom puške snažno udarao više puta u glavu, prsa i po leđima, zbog čega je Alija Zalihić jaučući i trpeći jake bolove pao u nesvijest, a on ga je polijevao vodom, pa htijući ga lišiti života, ponovno nastavio tući toliko jako da su stepenice bile krvave, a Alija je u jednom momentu prestao jaukati i ostao je nepomično ležeći na stepenicama, na koji način ga je usmrtio“, shodno utvrđenim činjenicama unio: „...te je izvršio povredu tjelesnog integriteta civila Alije Zalihić, i to tako da ga je kundakom puške snažno udarao više puta u glavu, prsa i po leđima, zbog čega je Alija Zalihić krvario po stepenicama, jaukao i trpio jake fizičke bolove, radi čega je pao u nesvijest, pa ga je Barešić polio vodom i potom je ubrzo otišao sa lica mjesta u autobus odvođajući ostale civile, dok je Alija Zalihić ostao ležati na stepenicama, a uz njega je ostao jedan NN vojnik HVO-a“.

Sud je također, ne dirajući u vezanost presude za optužbu iz čl. 295. st.1. Zakona o kaznenom postupku FBiH, u činjeničnom opisu shodno onome što su rekli svi svjedoci da su muške civile uveli u zgradu, gdje se onda sukladno već obrazloženim činjenicama i dokazima i vrši udaranje Alije Zalihić, izvršio izmjenu navoda optužnice : „pa mu je naredio da sjedne na prvu stepenicu ispred solitera“, unoseći : „pa mu je naredio da sjedne na prvu stepenicu u soliteru“, precizirajući da se radnja dešava u unutrašnjosti solitera.

Vršeći daljnju ocjenu da li su se u radnjama optuženog stekla sva bitna obilježja kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. preuzetog KZ SFRJ, sud je izvršio analizu da li je u kritičnom periodu postojao rat, oružani sukob i kakav je bio njegov karakter, da li je postojalo kršenje pravila međunarodnog prava pri izvršenim radnjama optuženog, te da li postoji uzročna veza između oružanog sukoba i inkriminirane radnje optuženog.

U tijeku postupka su izvedeni i formalni akti objavljeni u službenim listovima, koji kao materijalni okvir potkrjepljuju zaključak suda o postojanju rata u BiH u vrijeme izvršenja djela, a to su Odluka o proglašenju ratnog stanja objavljena u „Službenom listu RBiH“ broj 7 od 20.06.1992. godine (DT-12) i Odluka o ukidanju ratnog stanja objavljena u „Službenom listu RBiH“ broj 50 od 28. prosinca 1995. godine (DT-13), koja okolnost postojanja rata uostalom nije niti sporna.

Da je u vrijeme izvršenja djela na teritoriju Bosne i Hercegovine, pa i u Mostaru gdje je izvršeno konkretno kazneno djelo, postojao oružani sukob između vojski Hrvatskog vijeća obrane (HVO) i Armije Republike Bosne i Hercegovine (Armija R BiH), proizilazi iz iskaza svih ispitanih svjedoka, s tim da se o tome najpreciznije izjašnjava svjedok Ibro Zalihić.

Pored toga, valja podsjetiti da pojedinačno kazneno djelo može biti počinjeno izvan neposredne borbe, te ne mora vremenski ili mjesno koincidirati sa oružanim sukobom, tako da se teritorijom zahvaćenom oružanim sukobom ima smatrati svaka teritorija na kojoj se život ne odvija na način na koji bi se inače odvijao u stanju mira. Pri tome se cijene okolnosti svakog konkretnog slučaja koji su u vezi sa oružanim sukobom, kao što je npr. blizina direktnih borbenih aktivnosti, posebni režimi nametnuti civilnom stanovništvu, kao što je ograničenje i kontrola kretanja i sl..

Iz iskaza svjedoka Ibri Zalihić prvi sukobi između vojski HVO i Armije R BiH započinjju 16.10.1992. godine na području općine Prozor, a konkretno u Mostaru počinju prvi sukobi između tih vojski negdje 15.-16. travnja 1993. godine, da je dana 30.06.1993. godine izvedena vojna akcija od strane Armije R BiH na dijelu grada gdje se osvaja Sjeverni logor i bjelopoljska kotlina na području Mostar, te da su tog dana su u jutarnjim satima bile žestoke borbe negdje do popodneva. U popodnevnom satima toga dana počinje progon, hapšenja i ubojstva bošnjačkog stanovništva u zapadnom dijelu grada pod vlašću strane HVO-a. Ovi navodi svjedoka su potkrijepljeni iskazima svih ostalih svjedoka, koji su naveli da je upravo u popodnevnom satima dana 30.06.1993. godine, izvršeno masovno kupljenje civilnog bošnjačkog stanovništva iz dijela Mostara koji je bio pod kontrolom HVO-a, kako su iz stana na adresi Haćemovi br. 15 pod prijetnjom izvedeni Alija Zalihić i njegova supruga Rifa, Samir Branković, Sead Trnovac, Safeta Ćišić i Mehmedalija Ćišić. Prema tome, sud zaključuje, da su dana 30.06.1993. godine bile neposredne ratne aktivnosti između vojski Armije R BiH i HVO na području Mostara, nakon čega je, došlo do masovnog kupljenja civilnog bošnjačkog stanovništva iz dijela Mostara koji je bio pod kontrolom HVO-a i njihovog odvođenja iz domova pod prijetnjom, kada i u okviru čega dolazi do izvršenja djela, dakle, sud zaključuje da je izvršeno djelo vezano za oružani sukob između navedenih vojski.

Svjedoci Rifa Zalihić, što je potkrijepljeno iskazom svjedoka Ibri Zalihić, te Zijad Kreso, Edin Kreso i Sfeta Ćišić, potvrđuju da je optuženi Luka Barešić u konkretno vrijeme izvršenja djela imao vojnu uniformu i da je bio naoružan puškom, te da su ga i poznavali kao pripadnika Vojne policije HVO-a, pa sud tako nalazi utvrđenim da je optuženi u kritičnom periodu imao status vojne osobe. Da je optuženi u vrijeme izvršenja djela i formalno imao status vojne osobe proizilazi i materijalne dokumentacije koja se odnosi na podatke o vojnoj službi optuženog, i to podataka iz evidencije i dokumentacija Federalnog ministarstva za pitanje branitelja i invalida domovinskog rata, Sektor za pitanje evidencije iz oblasti vojne obveze broj: 07/1-03-162-1/18 od 14.02.2018. godine sa prilogom matični karton Vob-2 i jedinični karton Vob-3 za Luku Barišić (DT-11), pa tako proizilazi da je optuženi u vrijeme izvršenja djela bio pripadnik Vojne policije HVO-a.

Imajući u vidu da odredbe IV. Ženevske konvencije o zaštiti civilnog stanovništva iz 12.08.1949. godine, pod pojmom civila podrazumijevaju između ostalog osobe koje nemaju nikakvu aktivnu ulogu u neprijateljstvima, potpuno je jasno da je Alija Zalihić, imao takav status, jer je, kako je naprijed obrazloženo, utvrđeno da nije bio vojno angažiran i da je pred samo izvršenje djela bio pod prisilom odveden iz svoga doma. Dakle, Alija Zalihić nije na bilo koji način sudjelovao u neprijateljstvu i vezano za oružani sukob se našao u vlasti vojske HVO, pa se radi o licu kakvo štiti navedena konvencija.

Sud je našao utvrđenim da je optuženi radnje izvršenja djela učinio u vrijeme rata u BiH i oružanog sukoba, u vrijeme dok je imao status vojne osobe -pripadnika vojske HVO, a oštećeni je imao status bošnjačke civilne osobe, koja je pod prisilom odvedena iz svoga doma, što je optuženi znao i radnje činio pod tim okolnostima, time je sud našao utvrđenim da postoji uzročna veza između oružanog sukoba i inkriminiranih radnji optuženih. Predmetni zločin počinjen je u kontekstu rata i oružanog sukoba između vojski HVO i Armije R BiH koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji je zahvatio veći dio Bosne i Hercegovine, a što nije dovedeno u pitanje nekim dokazima.

Iz svega prednjeg proizilazi, sud je našao utvrđenim da je optuženi u vrijeme rata i oružanog sukoba, kršeći odredbe čl. 3. st. 1. tač. a) IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih

osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, po kojoj je između ostalog zabranjeno u svako doba i na svakom mjestu vršiti prema civilima povrede koje se nanose tjelesnom integritetu, izvršio upravo povredu tjelesnog integriteta oštećenog Alije Zalihić. Kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog KZ SFRJ je djelo koje se poziva na blanketnu normu, i to je u konkretnom slučaju navedena odredba članka 3. stavak 1. točka a) IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnog stanovništva iz 12.08.1949. godine, koji međunarodni propis je optuženi prekršio kako je već naprijed obrazloženo. Stoga, sud nalazi utvrđenim da je optuženi počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog KZ SFRJ, na način kao u izreci presude.

Što se tiče same primjene materijalnog propisa, evidentno je kako optužnica radnje koje se stavljaju na teret optuženom kvalificira po preuzetom KZ SFRJ. U konkretnom slučaju taj kazneni zakon je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela, a svi ostali kazneni zakoni koji inkriminiraju radnje izvršenja ovog kaznenog djela, donošeni nakon toga zakona, nisu blaži za počinitelja. Prema tome, ovaj sud zauzima stajalište kako bi primjena bilo kojeg drugog zakona, umjesto preuzetog KZ SFRJ, koji je bio na snazi u periodu relevantnom za ovaj kazneni predmet, predstavljala kršenje načela zakonitosti.

Optuženi je imao svijest o djelu i o svim okolnostima događaja kao cjelini, bio je svjestan da je Alija Zalihić civilna osoba, koja mu je bile potpuno podređena i bez mogućnosti da se odbrani. Optuženi je znao da civili moraju imati zaštitu, jer postoji dužnost da se civilne osobe štite, a da je drugačije ponašanje suprotno opće prihvaćenim društvenim vrijednostima koje važe uvijek i na svakom mjestu, pa je tako znao da je zabranjeno nanošenje povreda tjelesnog integriteta civilu, ali je htio počinuti takve radnje, a takve radnje su objektivno suprotne i pravilima međunarodnog humanitarnog prava. Optuženi je postupao u takvim okolnostima koje su mu omogućavale dominaciju nad žrtvom nemoćnom da pruži otpor i da se zaštiti, pa su poduzete radnje produkt svijesti optuženog o djelu i volje da takvo djelo izvrši. Optuženi je imao svijest o značenju svojih radnji i mogao je upravljati svojim postupcima, pri tome je znao da radnjama koje čini, izvršivši radnje kao u izreci presude, nužno stvara posljedicu u vidu povreda tjelesnog integriteta civila. Prema tome, optuženi je bio svjestan svoga djela, te posljedica koje će proizaći iz takvog djelovanja, on je takvo djelo htio izvršiti, radi čega je isti djelo počinio sa direktnim umišljajem. Kod kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. preuzetog KZ SFRJ povreda međunarodnog prava predstavlja objektivni uvjet kažnjivosti, pa počinitelj ne mora biti svjestan da svojim postupcima ta pravila krši, a izvršavajući navedene radnje, optuženi je izravno prekršio odredbu članka 3. stavak 1. točka a) IV. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine.

Prema tome, sud nalazi utvrđenim da je optuženi Luka Barešić svojim radnjama opisanim kao u izreci presude, ostvario sva objektivna i subjektivna obilježja kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. preuzetog KZ SFRJ.

Sud je odmjeravajući kaznu optuženom u rasponu zapriječene sankcije za djelo koje je po svojoj prirodi teško, imao u vidu objektivnu težinu djela, pri tome imajući u vidu da je očigledno optuženi oštećenom Aliji Zalihić zadavao višestruke udarce kundakom puške, pa da se radi o povredi tjelesnog integriteta pri kojoj je oštećeni krvario, jaukao i trpio velike fizičke bolove, uslijed kojih je i izgubio svijest. S druge strane, sud je imao u vidu olakšavajuće

okolnosti na strani optuženog, i to da je od izvršenja djela prošlo preko dvadeset i pet godina, u kome vremenu optuženi više nije osuđivan, niti je pružen dokaz bilo kakvog njegovog asocijalnog ponašanja, dakle, okrenuo se društveno prihvatljivom ponašanju, radi čega imajući u vidu ove okolnosti koje se odnose na ličnost i ponašanje optuženog u vremenu koje je uslijedilo nakon počinjenja djela sud olakšavajuće okolnosti na strani optuženog cijeni kao osobito olakšavajuće okolnosti, a to kada u konkretnom postupku nisu pronađene nikakve otežavajuće okolnosti, što opravdava primjenu instituta ublažavanja kazne. Stoga, sud je ocijenio da je izrečena kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine dovoljna promatrajući sa aspekta zakonom predviđene svrhe kažnjavanja iz čl. 33. preuzetog KZ SFRJ, da se utječe na jačanje morala i razvijanje društvene odgovornosti i discipline građana, da se utječe na počinitelja, kao i na ostale da ne čine kaznena djela.

Na temelju čl. 202. st. 4. ZKP FBiH, optuženi je oslobođen plaćanja troškova kaznenog postupka iz čl. 199. st. 2. g) i h) ZKP FBiH, i to sudskog paušala i nagrade i nužnih izdataka branitelja, te isti padaju na teret proračunskih sredstava. Naime, kako je vidljivo optuženi je umirovljenik i lošeg imovnog stanja, radi čega mu je sudac za prethodno saslušanje i postavio branitelja po službenoj dužnosti, pa sud zaključuje da optuženi ne može snositi troškove postupka bez da dovede u pitanje svoje izdržavanje.

Na glavnoj raspravi ispitani predstavnik oštećenih Ibro Zalihić je izjavio da u kaznenom postupku ne postavlja imovinskopravni zahtjev, već da će eventualno obeštećenje tražiti naknadno u parničnom postupku, radi čega ovaj sud nije niti odlučivao o imovinskopravnom zahtjevu kako isti nije niti postavljen.

Radi svega naprijed navedenog, odlučeno je kao u izreci presude.

Zapisničar:
Adisa Špago

Predsjednik vijeća:
Daniela Dalipagić Rizvanović

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude dopuštena je žalba Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine, koja se podnosi putem ovoga suda u roku od 15 (petnaest) dana, računajući od dana prijema iste.

Oštećeni presudu može pobijati samo zbog odluke suda o troškovima kaznenog postupka i zbog odluke o imovinskopravnom zahtjevu.